

BURGEMEESTER

Welkom bijeenkomst 2020 'In Vrijheid Verbonden'

Toespraak burgemeester Jan van Zanen

TivoliVredenburg, 20 januari 2020

Koninklijke Hoogheid, Commissaris van de Koning, Hoogwaardigheidsbekleders van religieuze en levensbeschouwelijke tradities, beste mensen, dag allemaal,

Van harte welkom in Utrecht en in TivoliVredenburg. Bij het derde lustrum van de bijeenkomst 'In Vrijheid Verbonden'.

In een jaar waarin we ook stilstaan bij het feit dat we al 75 jaar in vrijheid leven. In januari 1944 leek die vrijheid voor veel mensen nog ver weg. De hongerwinter zorgde voor ongekend lijden onder de bevolking ten noorden van de rivieren, de geallieerde opmars stond al een tijdje stil en ze moesten zelfs alle zeilen bijzetten om de Duitse tegenaanval in de Ardennen af te slaan.

Deze week is het 75 jaar geleden dat er aan dit bittere en wanhopige offensief, 'de Slag om de Ardennen', een einde kwam. De geallieerden hadden lange tijd last van dikke bewolking en sneeuwbuien. Daardoor konden de vliegtuigen niet opstijgen en kwamen de tanks vast te zitten.

Het dreef generaal Patton tot wanhoop en bij een bezoek aan een kerk in Luxemburg hoorde men hem het volgende bidden: "Aan welke kant staat U eigenlijk. Regen, sneeuw, meer regen, meer sneeuw – ik begin me af te vragen wat er in Uw hoofdkwartier aan de hand is." En bij een andere gelegenheid sprak hij in een gebed: "Geef ons goed weer voor de strijd. Dat we de onderdrukking en kwaadaardigheid van onze vijanden mogen verpletteren en Uw gerechtigheid onder mensen en naties kunnen brengen."

Enkele maanden later kwam er een einde aan die onderdrukking en kwaadaardigheid en mogen we dit jaar vieren dat je in dit land - al 75 jaar lang - mag zijn wie je wil zijn, mag kiezen wie je wilt kiezen en mag geloven wat je wil geloven.

Het is die vrijheid waar we iedere dag ons best voor moeten doen. Alweer heel lang geleden zei de Amerikaanse president Thomas Jefferson: "De prijs van de vrijheid is eeuwige waakzaamheid. Laat het oog der waakzaamheid zich nooit sluiten."

Als het dan gaat om religieuze tolerantie en verdraagzaamheid, dan is dit een actuele boodschap. Uit onderzoek blijkt 78% van de Nederlanders 'weinig tot niets' van het jodendom af weet en 71% weet maar weinig van de islam. Daarmee scoort ons land behoorlijk hoog op het gebied van religieuze onwetendheid.

Uit onderzoek blijkt ook: contact met elkaar is van cruciaal belang. Want in een tijd waarin het soms lijkt dat iedereen in zijn eigen bubbel leeft en polarisatie op de loer ligt, is het enorm belangrijk dat er juist wel contact is tussen verschillende groepen in de samenleving, in de stad.

Hier in Utrecht kennen we sinds 10 jaar de stichting 'Utrecht in Dialoog', die betekenisvolle gesprekken stimuleert tussen Utrechters met verschillende achtergronden. Door in kleine groepen aan dialoogtafels ervaringen, ideeën en dromen uit te wisselen, krijgen bewoners een stem, worden verschillen en overeenkomsten zichtbaar en ontstaat er ruimte voor verschillende perspectieven, nieuwe inzichten en verandering.

Van dit soort initiatieven, groot en klein, moeten we het hebben.

Zo stond afgelopen najaar in één van onze lokale kranten (DUIC) de serie 'Utrecht gelooft', waarin een aantal van u geïnterviewd werd. Bijvoorbeeld rabbijn Navah-Tehila van de Liberaal Joodse Gemeente Utrecht. Een gemeente waarin 'veiligheid' helaas een veelbesproken thema is. Er is beveiliging bij de synagoge en gasten moeten zich van tevoren opgeven. Zoiets beperkt je in je vrijheid.

Toch - of natuurlijk - is deze gemeente betrokken bij dialoog-activiteiten ondersteunen ze bij het vak Godsdienstleer en burgerschap en werken ze mee aan het landelijk project 'Leer je burens kennen'. Juist vanuit de overtuiging dat door al deze activiteiten er echt contact ontstaat met de inwoners van deze stad, met openheid en wederzijds begrip als resultaat.

Ook 'In Vrijheid Verbonden' draagt hieraan al 15 jaar aan bij, waarvoor grote dank.

Ik wens u allen, Koninklijke Hoogheid, beste mensen, een waardige en inhoudsrijke bijeenkomst toe. Het is (bovendien) nog steeds hard nodig. Welkom. Dank u wel.